

ישראל א' גרובייס

yag@mishpacha.com

תהיו צ'רצ'ילים

קריאה נרגשת לנצל את חלון ההזדמנות ולהציל את הכלכלה החרדית רגע לפני קריסה

הוא היה 'קבוצת סיכון' שלמה של איש אחד. מבוגר, שתיין, מעשן סיגרים כפייתי, סובל מעודף משקל ואפילו בריטי. כל הנתונים שהיו אמורים להושיב אותו בהסגר מלא. אבל הוא קורץ מחומר אחר. נועז, לוחם ומדינאי דגול. "הספורט היחיד שאני עושה", אהב לומר, "הוא נשיאת ארונות הקבורה בלוויית של חברים שאמרו לי שאני חייב לעשות ספורט".

קראו לו וינסטון צ'רצ'יל. המנהיג הכי חשוב במאה הקודמת. האיש שמיליוני אנשים חייבים לו את חייהם.

אלפי עיתונאים, סופרים ופסיכואנליטיקאים ניסו לפצח את החידה של האיש הזה. בבתי ספר למנהיגות (יש דברים כאלו) רואים בו סמל, אך מתקשים לפרש אותו. אם תקראו את ספרו של הביוגרף ג'פרי בסט - 'צ'רצ'יל - שיעור בגדולה' - תופתעו. מסתבר שהוא היה הכי רחוק מנער הפלא שכולם ניבאו לו נצורות.

וינסטון היה ילד בודד שסבל מגמגום, ספג עונשים, כשל ברוב המקצועות מלבד היסטוריה, ואף אחד במשפחתו לא ממש התעניין בו. משם המשיך במסלול צבאי שידע עליות ומורדות, ורק באיזה רגע מדויק של ההיסטוריה, פרץ לתודעה ושינה את העולם.

המנהיגים הישראליים - מבן גוריון ועד נתניהו - רואים בו השראה. כולם שואפים לחקות אותו. מתבוננים בנאומיו ומנסים ללמוד את הטכניקה. בהקשר הזה, אין ספק שנתניהו הכי מתקרב. גם הוא יודע להנפיק משפטי מחץ, לגעת בלבבות ואפילו לנסוך רוגע.

אבל יש הבדל אחד, תהומי, שהוא כל תורת המנהיגות על רגל אחת. כדי להבין את זה חייבים לשוב אל רגע השיא של צ'רצ'יל: עשרת החודשים הראשונים של מלחמת העולם השנייה. מטוסי ה'לופטוואפה' הגרמניים יצאו במתקפת 'בליץ' רצחנית על לונדון. הבירה הבריטית ספגה אש יום ולילה. 43 אלף אזרחים נהרגו ויותר ממיליון בתים הופגזו. בריטניה עמדה כמעט לבד מול המפלצת הנאצית. עמדה וספגה.

זה היה הרגע הגדול שבו הפציע צ'רצ'יל על במת ההיסטוריה. הנאומים הגדולים שלו הצליחו להחזיק אומה שלמה. לרומם את רוחם של הבריטים ולהיחרט בתודעה האנושית. כל מילה הפכה לסיסמה קלישאתית.

וכאן מגיע ההבדל הגדול: צ'רצ'יל לא משך בוויילונות שחורים, גם לא התרברב במשך יום-עצמאות שלם על ההישגים הגדולים שלו ועל כך ש'הוא' "הציל" את חיינו. צ'רצ'יל עשה בדיוק את ההפך. הוא ניצב מול האומה וסיפר לה את האמת הכי מרה. כדי לספר את האמת, חייבים אומץ. אולי אפילו טירוף.

גם היום, כשקוראים את המילים שלו, אפשר לחוש צמרמורת: "ניצב בפנינו מבחן מהסוג הקשה ביותר", הכריז. "עומדים בפנינו חודשים רבים מאוד של מאבק ושל סבל. אתם שואלים: מהי מדיניותנו? אשיב לכם: להילחם. בים, ביבשה ובאוויר. בכל כוחנו ובכל העוצמה שהקל יכול להעניק לנו".

וכאן מגיע משפט המחץ: "לא אוכל להציע לכם - אלא דם, עמל, דמעות ויוע".

ובכן רבותי, לצערנו, בעת הזאת אין לנו מנהיג ישר ומספיק אמיץ, שיטיח בנו את האמת המרה. כולם עסוקים בחלוקת תיקים, בשידורים חיים מבית המשפט ובמסע התרברבות סר טעם על המספרים הנמוכים של המתים.

איפה העסקנים החרדים? אהה, טוב ששאלתם. הם עסוקים מאוד עסוקים. רובם מייצרים אסטרטגיות יציאה, מוחים על התנהגות שוטרים,

והכי-הכי חשוב - מקמבנים אישורי כניסה לל"ג בעומר במירון. כן, זה מה שמעסיק אנשים בימים אלו, כשילדים מאבדים הורים והורים מאבדים פרנסה. ככה זה, הם בכל זאת 'שלוחי ציבור'.

בשבוע שעבר הוזמנתי לפגישה במשרד האוצר. לראשונה בחיי, יכר' לתי למצוא חניה באזור הצפוף הזה של קריית הממשלה. הכל שובת. רק משרד אחד עובד במתכונת חירום - משרד האוצר. נכנסתי וטיילתי בין האגפים השונים. כולם יושבים ומקלידים. פגשתי כמה פרנסים עם מסכות פה. מספיק להסתכל על הפרצופים שלהם כדי לדעת שמהשו רע מאוד קורה פה.

כיהודי שאין לו שום הבנה במספרים, נחרדתי לשמוע את הנתונים. נזקים של מיליארדי שקלים כבר אירעו למשק הישראלי - גם אם אתם לא יודעים. הם כבר פגעו בכיס האישי שלכם. והעתיד נראה הרבה יותר קשה. "הממוצע העכשווי", זרק לי אחד הצעירים שם, "הוא סדר גודל של 15 אלף שקל נזק לכל משפחה בישראל".

כל מי שמבין משהו בתקציבים, יודע היטב: בשנה הקרובה עומד להגיע קיצוץ אכזרי שיחתוך בבשר החי. עולם הישיבות, קצבאות היל' דים, מעונות יום, חינוך מיוחד, מוכשר שאינו רשמי (ולהפך), הכל נמצא שם בפנים. כל משרדי הממשלה, כל התקציבים, כולם יצטרכו לתרום לכיסוי הגירעון.

לא נורא. אם אין לחם, תשתו ח"י רוטל.

ולא, המילים הללו לא נכתבות במטרה להתבכיין, להשיח האשמות ולרפות ידיים. להפך, יש כאן קריאת השכמה חשור בה: רבותי, יש לנו עכשיו הזדמנות אדירה לחולל מהפכה! בימים אלו כבר מתחילים לראות אור בקצה הקורונה.

כולנו כבר מתרוצצים ברחובות, ולא פעם גם שוכחים את המסכות בבית (בכל זאת, לא צריך להיות כזה פרומער). עוד כמה שבועות, בעזרת השם, נצא מהקפסולות, ננעל את המרפסות ונחזור להצטופף באיצקוביץ ולנגב ידיים באותה מגבת רטובה. חסדי השם.

וזה הרגע לעצור. לקרוא לכל הילדים שלנו לסלון ולתת להם נאום צ'רצ'יליאני עם: דמים, יזע ומעות.

הכלכלה החרדית היא פלא שאף כלכלן בעולם לא יודע להסביה משפחות שלמות חיות על מלגות צנועות ומחזיקות עשרה ילדים ויותר. למדנו לחיות בצמצום. אין מסעדות, אין טיולים בחו"ל, אין מותגים יקרים. ויש הרבה שמחה ואושר.

למרבה הצער, נותר לנו רק הרגל אחד מוזר, שמשום מה יושב כאבן גנף על חשבון הבנק החרדי הכללי - גישואי הילדים. קשה להבין מדוע משפחה שכל ימיה סועדת בכלים חד-פעמיים ומסתדרת בלי משקאות חריפים, כשזה מגיע לחתונה של ילד או ילדה, פתאום הכיסים נפתחים. כל תפרן נהיה רוטשילה. כל שנורר מלך. ברים מעוצבים, אולמות, נגנים, שמלות ויקרה, מתנות, תכשיטים.

הצגה של שלוש וחצי שעות, שעולה עשרות (!) משכורות חודשיות ממוצעות. וראו זה פלא. אחרי שלוש שעות הכל מתנדף. תשאלו יהודי בן 40 מי ניגן בחתונה שלו. רק הבנק ממשיך לתקתק, עם ריבית והצמדה. ההורים האומללים ממשיכים להתרוצץ בין הגמ'חים כל הדרך לחתונה הבאה.

נכון, על החתונות כתבו כבר מאות כתבות מתבכיניות. כולם מביי נים. אבל עכשיו, במוצאי קורונה, יש לנו הזדמנות אדירה. זהו, נגמר התירוצ של "אף אחד לא מסכים להיות ראשון". החתונות הראשונות

הזדמנות היסטורית.
חתונות הקורונה

מנהיגות נועזת.
וינסטון צ'רצ'יל

חרדים לבאות. משרד
האוצר השבוע

כבר התרחשו. עשרות זוגות מאושרים ומחותנים משוחררים - צועדים ברחובותינו. הם חיתנו בחצר, עם עשרים משתתפים, ושום דבר לא קרה. אדרבה, בכל חתונה שכזו בלט החותם האישי, השמחה המיוחדת של המשתתפים הקרובים, ומרחוק מלוות אותם ברכותיהם של כל אלו שלא נאלצו לטרוח מרחוק כדי "לומר מזל טוב". ריבונו של עולם, למה שלא נמשיך את הטוב הזה?!

מי שקצת מכיר את ההיסטוריה החרדית, יודע שכל הסיפור המעוות של החתונות, אין לו יותר מחמישים או שישים שנה. תקשיבו פעם אחת ליהודי מבוגר דיו שיספר לכם איך כל זה קרה. מדובר על השנים שאחרי הצנע. בתל-אביב ובבני ברק ישבו משפחות של ניצולי שואה. לכל אחת מהן ילד או ילדה אחת, ובלא מעט מקרים - גם תקציב שילומים נדיב מגרמניה. היהודים הללו חיכו כל חייהם לרגע הזה שבו יזכו לעשות 'א נקמה אין היטלר' ולהוביל את בנם לחופה. זה היה מאורע כל כך מרגש שהיה שווה להיכנס בגללו להתייבויות עתק, ולהביא בשבילו את קרוב המשפחה היחיד שנותר - גם מעבר לים. הסטנדרטים נקבעו אז. כל בן-דוד שני שהצליח לשרוד, פינה יום עבודה שלם, קנה חליפה ופפיון כדי להשתתף במאורע שהיה בהחלט משהו של פעם-בחיים. וזהו, מכאן נפוצה הבשורה והגיעה גם ליישוב הישן בירושלים ובעצם לכל היהדות החרדית.

מאז נשברו הרבה כוסות זכוכית מתחת לחופות. הציבור החרדי השתנה לגמרי. הרבה הורים יושבים ולומדים, הרבה אימהות הן עקרות בית. ובעיקר המשפחות גדלו בקצב מסחרר. בית-אב חרדי ממוצע חוגג לפחות שבע חתונות בשנה. יהודי ממוצע, נדרש לפנות עשרות ימי עבודה רק כדי להשתתף בחצי מהחתונות שהוא הוזמן אליהן אישית.

קו 402 הופך מדי לילה לקו השמחות. מאות אנשים נשים וטף, בשלל מצבי לבוש ואיפור, מתגוללים בדרכים. משלמים בייבי-סיטר ומבזבזים שעות עבודה ולימוד יקרות, רק כדי להגיע לאולם מפואר, להיתקל בצמיגי עוף וקרטוני בורקס, ללחוץ יד למחותן שממש לא פנוי ולמהר לתפוס אוטובוס חזרה.

אם נודה על האמת, מגיל מסוים, האירועים הללו כבר לא משמחים. אין בהם שום דבר מיוחד. רק אוסף של מחויבויות וריטואלים. ניגונים ומאכלים בינוניים שחוזרים על עצמם עד לזרא. והכי עצוב, שכל אב חרדי מהרגע שבו נולד לו ילד או ילדה, כבר סופר את הימים בדאגה, עד ל'שמחה' הזו.

עכשיו, כשאלפים מאיתנו יצאו לחל"ת ועוד אלפים ספגו נזקים אדי-רים, הגיע הזמן לעצור את הטירוף.

מהעסקנים כבר נואשתי. רובם הגדול טרוד עכשיו בפתיחת עוד ועדת קבלה לסמינר, או בדאגה לגיוס עוד חותמים למשהו. [הם האחרונים שיוותרו על האירועים הללו, שהפכו לנשף מביך של יח"צ, שבו אין חתן ואין כלה, רק אבא מחותן שמצטלם מחובק עם חבריו ה'ידוענים' (כן, יש דבר כזה, גם אצלנו) ומפרסם 'גלריה' בכל כמה אפשרות, להראות כל העמים את קשריו].

זאת ההזדמנות שלנו. החתונות הראשונות שאחרי הקורונה, הן שיק' בעו את ההיסטוריה. חתן וכלה יקרים, אם אתם/ה עומדת/ת להתחתן בקרוב, יש לך שליחות והזדמנות אדירה לתרום ליהדות החרדית מיליארדי שקלים (במצטבר). או שתתעקשו, יהיו לכם שלוש שעות עם רבע עוף, ולא תהיה לכם זכות של הצלת נפשות. ההחלטה בידינו.